

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ DRUŽINY DRÁČEK

Masarykovy jubilejní základní školy a mateřské školy, Černilov

- Obsah ŠVP:
1. Charakteristika ŠD
  2. Cíle a kompetence
  3. Obsah vzdělávacího programu
  4. Průřezová témata
  5. Časový plán
  6. Podmínky přijímání
  7. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami
  8. Ekonomické podmínky – materiální vybavení
  9. Personální podmínky
  10. Bezpečnost práce a ochrana zdraví

1. CHARAKTERISTIKA ŠD

Školní družina DRÁČEK je součástí ZŠ Černilov a zabezpečuje mimoškolní vzdělávání v ranních a odpoledních hodinách. Ranní ŠD zabezpečuje neorganizovanou činnost v době před začátkem vyučování, a to i pro děti nepřihlášené k docházce do ŠD. Odpolední ŠD plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí, má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů, pomáhá dětem překonávat jejich handicap. Je důležitý výchovný partner rodiny a školy. Mimo základní činnost a programu ŠD nabízí i volnočasové aktivity v kroužcích. Činnost směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

2. CÍLE A KOMPETENCE

CÍL: Připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi a dovednostmi. Činnost a výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z pedagogiky volného času (nabídka alternativních aktivit, pomůcek a her). Podstatný je požadavek dobrovolnosti, aktivity a seberealizace, požadavek zajímavosti, pestrosti a přitažlivosti v návaznosti na klíčové kompetence:

2.1 K UČENÍ

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje získané výsledky, porovnává, kriticky pozoruje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

2.2 K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a obdobných nebo nových problémových situací sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

2.3 KOMUNIKATIVNÍ

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a aktivnímu zapojení do společenského dění
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

2.4 SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- účinně spolupracuje ve skupině a podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitní společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině, nebo k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

2.5 OBČANSKÉ

- respektuje přesvědčení druhých lidí, je schopen se vcítit do situace druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

2.6 PRACOVNÍ

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezené pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

3. OBSAH VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

<i>TÉMA</i>	<i>VÝSTUPY</i>	<i>KOMPETENCE</i>	<i>PRŮŘEZOVÁ TĚMATA</i>
Naše vesnice, škola, družina	<ul style="list-style-type: none"> - zná jména spolužáků, vychovatelek, tř. učitelek - zná důležité místnosti a prostory školy - ví, kde jsou důležité budovy v obci, zná místa autobusových zastávek - je poučen o bezpečnosti při cestě do školy a chování v dopravních prostředcích, rizikových místech a situacích - dodržuje bezpečnostní pravidla provozu (chodec, cyklista) - zná dopravní prostředky a základní dopravní značky 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - občanské 	<p>Výchova demokratického občana</p> <p>Multikulturní výchova</p>
Barvy a chutě podzimu	<ul style="list-style-type: none"> - zná alespoň 3 druhy podzimního ovoce (tvar, chuť) - zná alespoň 2 stromy listnaté a 2 jehličnaté - využívá jednoduché přírodniny při výtvarných a pracovních činnostech - zná základní barvy, později rozpozná i jejich odstíny a barevné kombinace (umí je namíchat) 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - k řešení problémů - komunikativní - sociální a personální - pracovní 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Environmentální výchova</p>
Loučení s podzimem	<ul style="list-style-type: none"> - ví, které stromy opadávají a které ne - zná znaky podzimu, umí charakterizovat počasí - pojmenuje alespoň 3 ptáky, kteří odlétají - seznamuje se s přípravou na přezimování některých zvířat, žijících u nás - umí znázornit tvar ovoce, zvířete, listů při výtvarných a pracovních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - k řešení problémů - komunikativní - sociální a personální - pracovní 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Environmentální výchova</p>

Zimní svátky	<ul style="list-style-type: none"> - zná prosincové svátky a seznamuje se s jejich oslavou i v jiných částech světa (zvyky) - využije znalost básní, zimních písní a koled při přípravě besídek a vystoupení v ŠD - umí vyrobit jednoduchý dárek a předměty pro vánoční výzdobu 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - komunikativní - sociální a personální - občanské - pracovní 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a glob. souvislostech</p> <p>Multikulturní výchova</p>
Kouzelná zima	<ul style="list-style-type: none"> - zná hlavní znaky zimy - zná život některých zvířat a ptáků v zimě, - seznamuje se s jejich stopami v přírodě - využívá sněh a led ke hřm, dbá na bezpečnost - při sáňkování, klouzání (bruslení) a koulování 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - komunikativní 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Environmentální výchova</p>
Literární čarování	<ul style="list-style-type: none"> - umí rozlišit báseň a prozaický text, rozlišuje pohádku, příběh, bajku, báseň - zná alespoň 3 autory dětské literatury, jejich tvorbu a 2 ilustrátory - využívá poznatky z literatury k vytvoření vlastní ilustrace a vlastního textu (rýmy, báseň, próza) - seznamuje se se zahraniční literaturou 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - komunikativní - sociální a personální 	<p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a glob. souvislostech</p> <p>Mediální výchova</p>
Vítání jara	<ul style="list-style-type: none"> - zná základní znaky jara - pojmenuje alespoň 5 mláďat a jejich rodiče, ví, čím se živí a zná jejich popis a užitek - zná a pojmenuje alespoň 3 jarní květiny - seznamuje se s klíčením semen a pozoruje rostliny ve volné přírodě - dokáže ztvárnit jarní obrázek různými technikami 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - komunikativní - sociální a personální - k řešení problémů - pracovní 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Environmentální výchova</p>
Jarní svátky	<ul style="list-style-type: none"> - zná jarní svátky a seznamuje se s různými zvyky - dokáže vyrobit dekoraci, kraslici, jarní motivy - umí velikonoční koledu 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - komunikativní - sociální a personální - pracovní 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a glob. souvislostech</p>

Rok	<ul style="list-style-type: none"> - zná roční období, jejich znaky, názvy měsíců, dny v týdnu - rozezná časová období týdne, dne - orientuje se v čase (hodiny, čas minulý, přítomný, budoucí) - seznamuje se s riziky spojenými s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádnými událostmi způsobenými přírodními vlivy a ochranou před nimi 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - komunikativní - k řešení problémů 	Výchova demokratického občana
Rodina	<ul style="list-style-type: none"> - zná členy rodiny, příbuzenské vztahy, rodinné oslavy - učí se ohleduplnosti, zvládat vlastní emoce, rizikové situace a rizikové chování (předcházení konfliktů) - dodržuje kulturu stolování - pečuje o své zdraví a seznamuje se s jednoduchou první pomocí - zná různá povolání, seznamuje se s povoláním svých rodičů - zná adresu svého bydliště 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - komunikativní - občanské 	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana Multikulturní výchova

4. PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

4.1 OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- vede k porozumění sobě samému a druhých
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci

4.2 VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační a dialogické schopnosti a dovednosti
- prohlubuje schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností

4.3 VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky, tradice...)

4.4 MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- poskytuje žákům základní znalosti o různých kulturních a etnických skupinách žijících v české a evropské společnosti
- učí přijmout druhého jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické

skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné
4.5 ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí

4.6 MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (lokalitě)

V rámci výchovy k poznávání a k utváření dobrých kolektivních vztahů jsou dětem dle zájmu a možností nabízeny další aktivity. Patří sem například pravidelné sportovní aktivity, besídky, odpolední kulturní akce a exkurze s návštěvou přírodních a historických míst v kraji, celodenní výlet na závěr školního roku apod. Veškerá témata a výstupy jsou přizpůsobeny schopnostem a věku dětí.

5. ČASOVÝ PLÁN

Jedná se o plán dlouhodobý a variabilní, kde budou vychovatelky vybírat z obsahu a přizpůsobovat činnosti aktuálním zájmům a potřebám žáků v odděleních podle ročních období.

6. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ

O zařazení dětí do družiny rozhoduje ředitel školy. Přihlašování a odhlašování žáků zajišťuje vychovatelka příslušného oddělení. K pravidelné denní docházce lze přijmout nejvýše 30 žáků do jednoho oddělení.

Přijímání jsou žáci 1. až 4. tříd podle věku až do výše kapacity školní družiny.

7. ŽÁCI SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je věnována péče podle charakteru a stupně jejich postižení. Náročnost činností je individuálně přizpůsobena jejich možnostem.

Talentovaným jedincům jsou nabízeny doplňkové aktivity formou kroužků přímo ve školní družině, nebo ve spolupráci se ZŠ a KSD (kulturní a spolkový dům).

8. MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ

ŠD využívá tři místnosti – 2 herny a 1 pracovnu, přilehlou chodbu a schodiště (výstavy dětských prací) a externí prostory v Kulturním spolkovém domě (3. třída ŠD). Herny družiny jsou vybaveny koberci a nábytkem odpovídajícím věku dětí. K dispozici je

televizor, CD přehrávač a video. Pracovní třída je vybavena stoly, židlemi a pomůckami k pracovním, výtvarným a ostatním činnostem. Veškeré materiální vybavení je průběžně doplňováno a obnovováno dle potřeby a možností družiny a ZŠ.

9. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Na zájmovém vzdělávání se podílí tři vychovatelky, které doplňují své znalosti na vzdělávacích kurzech a školeních (výtvarné a pracovní techniky, programy určené vychovatelkám družin – celostátní konference pro vychovatelky ŠD).

10. BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANA ZDRAVÍ

Dvě oddělení mají kapacitu 30 žáků a odloučené pracoviště v Kulturním a spolkovém domě 25 žáků. Třídy jsou vybaveny osvětlením, vzduchotechnikou a jsou pravidelně větrány okny. V přílehlých prostorách družiny jsou umyvadla a police na odkládání aktovek, sociální zařízení je společné se ZŠ. Žáci po skončení vyučování přichází do školní družiny samostatně. Bezpečnost je zajištěna dozorem učitelů na chodbách. Na začátku roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti a chování v ZŠ, ŠD, na školním hřišti, v tělocvičně, na vycházkách a akcích družiny. Jsou seznámeni s Vnitřním řádem školní družiny. Poučení o bezpečnosti provádí vychovatelka i před každými prázdninami. Úrazy jsou zaznamenány v knize úrazů v kanceláři školy. Žáci nahlásí úraz, poranění, nevolnost či nehodu vychovatelce. Vychovatelky se snaží zajistit ochranu dětí před sociálně patologickými jevy a šikanou, nedovolí manipulovat žákům s elektrickými spotřebiči a elektrickým zařízením.

V Černilově 1. 9. 2017

Mgr. David Kubíček
ředitel školy